SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 210. **V Ljubljani,** v sredo 15. septembra 1886. **Letnik XIV.**

Avstro-ogerska banka in državni dolg.

(Dalje in konec.)

Amerikanske delnice se kupujejo in prodajajo po 100 trdnjakov; vsaka delnica ima svoj glas pri občnem zboru. Delnice avstro-ogerske banke so po 500 gold., in če imaš 20 delnic, imaš jeden glas. Človek toraj postaneš z 10.000 gold. Ko je nova bančna postava l. 1863 stopila v veljavo, ustanovili so Amerikanci v treh mesecih 66 bank. Po četrtletnih poročilih je leta 1864 rastlo število bank do 139, 307, 467, 508. Meseca julija 1865 je poslovalo že 1294 bank. Od tedaj so se banke počasneje množile; še le koncem leta 1874 so dosegle število 2000. V 20 letih jih je stopilo v življenje 2501.

V teh 20 letih je sodnija zaprla 89 bank ter v gotovini izplačala vse izdane bankovce. Dividende teh bank niso enake, ker so odvisne od bančnih podvzetij in bančnega vodstva. Povprek znašajo dividende 6 do 8%. Ako odštejemo 3 do 3½% od vloženih državnih papirjev, znaša dobiček 3 do 4·5%. Iz tega sklepamo na ugodno denarno stanje v Ameriki.

Pri nas dobiš, če nimaš pri banki prijateljev, denar še le iz tretje, četrte roke za visoke obresti.

Občudovanja vreden je red pri različnih bankah v Ameriki. Vse banke nadzoruje in pregleduje v ta namen ustanovljeni urad. Na čelu mu je Comptroller of the Currency (nadzornik papirnega denarja). Pomaga mu njegov namestnik, 85 uradnikov in 6 služabnikov. Nadzornik mora vložiti 10.000 gold. kavcije, njegov namestnik polovico. Comptroller ima v rokah štatute vseh bank, on oddaja po vladi narejene bankovce ter vlaga od bank mu izročene državne papirje. Najimenitneja moč njegove službe pa je ta, da more vsak čas zahtevati od ktere-koli banke izkaz istočasnega stanja, in ta izkaz se mu mora vročiti v petih dneh. Petkrat v letu mora itak vsaka banka ob določenem časi odposlati svoj račun. Vrh tega more comptroller pooblastiti tega ali onega uradnika, da pregleda knjige in razmere vsakojake banke. Ta pooblaščenec smé vsacega bančnega uradnika posebej izprašati, kar mora potrditi s prisego.

Kdo pa nadzoruje naše banke? Od kod toliko goljufij in tatvin?

Ako ktera banka ne izvršuje po upravilniku (štatutu) svojih dolžnostij, takoj jo comptroller zapré in ji določi kuratorja. Comptroller zopet mora vsako leto sestaviti poročilo o svojem delovanji in stanji bank ter ga predložiti kongresu. To poročilo je mala knjižica, ki omenja mogočih postavnih pomanjkljivosti ter priporoča potrebne preosnove. Dalje obsega tabele o stanji vseh bank v raznih državah (amerikanskih) in navaja imena propalih bank. Iz takih izkazov more vlada pregledati tudi denarno stanje zasobnih bank, posojilnic in kreditnih društev ter natančneje presojati denarne razmere cele države. Tudi gledé obdačenja je mogoča večja pravičnost.

Pri nas pa se moreta denar in menjica izogniti pravičnemu davku, le mučno delo redí naj stanove. Od kod toraj razdor med delom in kapitalom? Zemljiški posestnik si mora z različnimi davki svojo zemljo vedno odkupovati, denar pa se steka iz roke v roko brez velicih težav. Vsaka kupčija plačuje določeni davek, le denarna kupčija prosto živi. Renta slabí državno življenje in država ima dolžnost, da rento omejí in krotí.

Že leta in leta se trudijo naši finančni ministri, da bi spravili v pravo razmerje državne dohodke s stroški. Navadno delimo državne stroške v tri skupine: prva skupina so stroški za državno upravo, druga skupina so stroški za vojno ali varnost države, in tretja skupina so stroški za državne dolgove, t. j. pogubo države. Prejšnja vlada je smatrala vedno rastoči državni dolg kot dobro znamenje, češ, da kolikor večji so dolgovi, toliko več ima država kredita. Ni li to „saltomortale“ proti logiki? Pozno, ali vendar enkrat so začeli odločujoči krogi misliti na znižanje stroškov za državni dolg.

Ves državni dolg je znesel l. 1883 3.601,225.183 gold. Obresti mora država plačevati 141,489.074 gld., od teh Cislitvanija plačuje 110,018.657 gold., toraj četrti del vsega proračuna. Država plačuje potem takem na leto 110 milijonov, ne da bi se zmanjšal njen dolg za jeden goldinar.

Kdor površno premotruje to gospodarstvo, mislil bi, da obresti po 4·86% niso previsoke. Toda država ni nikoli dobila 100 gld. za dolžni papir, ki se glasí na 100 gld. V najugodnejem slučaji je dobila vlada l. 1884 za 100 gld. le 94·5; od teh mora plačevati po 5%, t. j. v resnici 5·29%. Od tega ugodnega slučaja pa vodi lestva doli do najneugodnejega leta 1878, ko je država dobila za 100 gld. le okoli 64; toraj plačuje 7·8%. Ni li to oderuštvo brez primere? Tolike obresti, in konečno še doplačati 56·25%, kterih država ni nikoli prejela! Če ide vedno v starem tiru, bo država v resnici plačala vse stare dolgove, a jih ostala vedno še dolžna. To je mogoče.

Država n. pr. išče posojila in dobí za 100 gld. le 64 gotovih. Zaveže se, da plača ta dolg v letnih obrokih. Če država ob obroku nima denarja, izdá nove dolžne papirje in dobí n. pr. za 100 gld. 78 v gotovini, toraj mora razloček tačasne cene dolžnih papirjev, t. j. 22 gld. doplačati v gotovini. Novi dolg n. pr. bi morala država zopet plačati ob določenem časi, in cena rente bi bila, kakor l. 1878, le 58, toraj bi morala država izdati nove dolžne papirje ter doplačati 42 gld. Tako je država konečno izplačala prvotnih 64 gld., namreč 22 + 42, med tem plačevala 7·8% obresti, in vendar še ostala dolžna 100 gld.

Tako davijo denarni možje davkoplačevalca, in kdo naj temu pomaga?

Država je obljubila izplačati ta dolg v določenem času. Če pa more, smé in mora tudi prej ko mogoče otresti se tega bremena. Ker so 5% obresti previsoke, morala bi jih država znižati za 1 do 2%. Ko bi se obresti znižale za 1%, zmanjšali bi se letni stroški za 25 milijonov, ki bi pokrili letni primanjkljej. Možje, ki živé ob državnih obrestih, morali bi si z delom pokriti, kar bi izgubili. Tako bi se zmanjšal oni živelj, ki se živí ob delu druzih. V obče bi se znižalo tudi obrestno merilo (zinsfuss), in s tem bi se nekoliko olajšali hipotekarni dolgovi.

Ako padejo obresti državnih in hipotekarnih dolgov na 3 do 4%, iskali bodo bogatini z denarjem dobička pri kupčiji in trgovini. Iskali bodo trgovišča, kjer do sedaj vsled previsokega obrestnega merila niso mogli tekmovati. Nove mlade moči ne bodo iskale le službe po državnih pisarnah,

LISTEK.

Trpljenje katoliške cerkve na Ruskem.

(Dalje.)

Naselbina pregnanih duhovnov.

Duhovniki, pregnani leta 1863, so bili razkropljeni po vsi Sibiriji. Eni so prišli v pustinje, kjer bi bili imeli obdelovati polje, drugi v pragozde, za drvarje, drugi pa zopet v rudnike k prisiljenemu delu. Tudi škofje so bili med pregnanci, vendar so te razkropili po Ruskem in jih niso tirali na vzhodne meje Sibirske. Škof Rzewuski je prišel v Astrahan, škof Lubienski je umrl na potu v Perm v Nižnem-Nowgorodu, škof Bowaski je prišel v Perm, unitski škof Kahinski je umrl v sredi Rusije, škof Barczniewicz je bil v Kurlandu v ječo vržen, Varšavski nadškof Felinski je bil pregnan v Jaroslav in škof Krasinski v Wiatko. Vsi ti spoznovalci so že mrtvi, le posledija dva živita zdaj na Avstrijskem. Kakih 150 duhovnikov je bilo naseljenih po raznih krajih evropske Rusije in kakih 100 v zahodni Sibiriji. V vzhodno Sibirijo so začeli z letom 1866 odpeljevati tiste duhovnike, ki so se smeli nekoliko prosteje gibati, v Tunko; in leta 1868 prišli so tje še tisti duhovniki, ki so bili po carskem ukazu oproščeni težkega dela po rudnikih, tako, da je bilo v Tunki okoli 150 duhovnikov. Kako so tam živeli in kaj so tam pretrpeli, pripovedujemo po besedah tistega, ki je vse tam skusil.

Tunka je na južnem koncu Baikalskega jezera. To jezero je sto ur dolgo. Njegova površina je 65krat tako velika, kakor pri Bodenskemu jezeru. To jezero je neznansko divje in okolica strahovita. Strmo in navpično se vzdigujejo visoke pečine iz vodnega zrcala. Tvorbe so basaltove, med njimi se nahajajo globoke plasti, lave. Tudi iz jezera štrlé basaltove pečine nad 700 čevljev visoke, in vulkanske močí, ki so stvorile to silovito vodeno strugo, še sedaj nikakor ne mirujejo. Večkrat nenadoma vskipi površje, sicer gladko, kakor zrcalo, voda se vzdiguje, kakor velikanske gore belopenasta, sinje nebo ozira se na te razburjene valove in v kratkem času se zopet voda pomiri in vse je gladko tam, kjer so malo poprej podzemeljske močí vodo vznemirjale in razsajale v omenjenem prostoru. Tako izbruhanje in razsajanje in grozni viharji, kteri prišedši iz severa, stisnjeni med strme bregove, po Baikalskem jezeru razsajajo, naredijo, da je brodarenje tudi za parne ladije nevarno; vlada je začela ob njegovih bregovih cesto delati, a že dvajset let delajo, pa niso še veliko napravili. 170 večih rek in neštevilni gorski potoki izlivajo svoje vodé v to gorsko jezero, ki je čisto, kakor kristal. Jezero je zelo globoko, ob kraji že je do 400 metrov, pravijo, da je celó 1400 metrov globoko, kar je vendar-le preveč. Kako globoko je jezero, se tudi vidi iz tega, da štiri ali pet tednov pozneje zamrzne, kakor druge reke v Sibiriji.

Naselbina Tunka je na jugo-zahodnem koncu tega samotnega jezera v dolini Irkuta; do kitajske meje je le kakih 15 zemljepisnih milj. Na severu se vzdigujejo Baikalske gore, visoke so do 8000 čevljev, a malo kdaj so brez ledú in snega. Na jugu onstran Irkuta se vzdigujejo obraščene goré, izrastek onih golih vrhov izgublja se na Kitajsko, proti vzhodu je široka dolina na obeh straneh obdana z gorami proti Baikalskemu jezeru.

temveč tudi v trgovini in industriji. Potem bo trgovec zadovoljen z 7% od svojega kapitala, dočim sedaj vsak raje s škarjami reže 5 do 6%, kakor bi iskal 7% pri negotovih podjetjih. Ravno državni dolg ovira industrijo, trgovino in obrt, in vendar so ti razredi človeškega dela poleg poljedelstva glavna podlaga državi. Izvažati pa more država le dobro blago, a to izdeluje le dober delavec in prodajé spreten trgovec. V Angliji trgovina cveté, a tam je obrestno merilo 1 do 2%. Nemčiji so gladile pot do kolonijalne politike solidne in trdne trgovske hiše. Ako hočemo toraj priti na zeleno, treba je znižati obrestno merilo državnega dolga, s tem se bo zmanjšalo tekmovanje teh obresti proti trgovini in obrti, in nasprotno se bodo sami odprli novi studenci dohodkov, ne pa z davčnim vijakom. Otresti se je treba kakor-koli denarnega despotizma. Kaj nam pomaga večina v državnem zboru, če drdrá državni voz v starem tiru naprej. Naj imajo možje, ki so zakrivili l. 1873, žalostno slavo, da so Avstrijo zvodili v prepad.

Ako pa hočejo možje na krmilu Avstriji srečo, nastopijo naj pravo pot: storé naj konec rastočemu dolgu, ki ovira prosto gospodarsko gibanje in delovanje. „Hic Rhodus, hic salta!“

Kdor delo zaničuje ali prezira iz kterih-koli razlogov in služi denarju, ta zaničuje človeštvo, ker s takimi načeli se ne ohrani država. Naše finančno gospodarstvo se vedno še opira na denarne barone, in zato ni pravo, ni zdravo. Naša avstro-ogerska banka je delo denarnega absolutizma, in naš državni dolg dokazuje, da država hlapčuje denarni sili. Kdor hoče avstrijske finance vravnati, pričné naj pri prvem denarnem zavodu in zabil bo zagvozdo v državni dolg. Od leta 1878 se je v gospodarskih vprašanjih na bolje obrnilo, a to so le boječi poskusi. Avstrija je pričela boj za delo proti denarju, bojuje se za človeka proti mamonu. — Zmagati mora človek proti mrtvi tvarini!

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. septembra.

Notranje dežele.

Čehi Šmihovskega okraja zložili so sledečo resolucijo, ktero bo dr. Trojan državnemu zboru izročil: 1. Šmihovski volilci odločno zahtevajo, da se bodo češki poslanci v državnem zboru krepko in vstrajno potegnili za samoupravo češke kraljevine, ter da bodo, kar se bo le dalo, ovirali germanizacijo, naj pride od ktere strani koli. Vpeljavo nemščine za državni jezik smatrajo za največjo krivico, ki se sploh avstrijski državi prigoditi more; ob enem je pa vpeljava državnega jezika veliko razžaljenje narodov in žaljenje državnih temeljnih postav. 2. Kar se tiče avstro-ogerske državne pogodbe Čehi od svojih poslancev pričakujejo, da bo češki klub noč in dan branil českega naroda vitalné koristi. Posebno pa, da se bo za-nje poganjal pri sladkornem in bančnem vprašanji. Gledé 30% stroškov, ki jih Madjari plačujejo, morajo češki poslanci zahtevati, da se bode v bodoče Madjarom po 40% naložilo; njih dežele so bogate in lepe, ter bodo pač veliko laglje 40% plačevali, kakor pa do sedaj Čehi 70% plačujejo. Dalje se morajo poslanci krepko pognati, da se pri sodnijah konečno vendar enkrat že ravnopravnost vpelje. Stvar se že vleče, kakor morska kača in še je ni konec. Konečno so se izrekli tudi še jako odločno proti temu, da bi se Slovani pri vojakih ponemčevali. Žalibog, da se v tem oziru tudi pri nas še veliko preveč greši, kakor da bi to prezirati mogli. Slovenščina in pa tista preklicana „Dienstsprache“ — oh ti večni Bog — to kar za med ljudi ni. Čehi imajo prav, da se takemu špakedravanji po robu postavljajo.

Češki deželni odbor je v zadnji seji volil zbor, ki se bode imel posvetovati, kako se ima ta vpeljati oba deželna jezika kot zapovedan predmet po srednjih šolah. V ta zbor se bili izvoljeni iz deželnega odbora: dr. Kvičala, dr. Schlesinger, baron Pfeil in deželni nadzornik Schübner. Namestništvo bode tudi dva zastopnika odposlalo k posvetu.

V ***Gradci*** je 10. t. m. občinski sovet sklenil, da hoče v občinsko službo jemati le Nemce, in občinska dela, kolikor moči izročevati le Nemcem. Mestni sovet se sklicuje na izglede, ktere dajejo Slovani po drugih krajih. — No, glavno mesto dežele, v kteri prebivate najmanj dve petini Slovencev, sklene, ne jemati ne delavcev Slovencev, niti izročevati jim veča dela. To je zares „deutsche That“, na ktero sme ponosen biti nemški Gradec. — Nas pa le to skrbí, kako bodo mogli v „nemškem“ Gradci dobiti pravih izvirnih „Urtevtonov“. Pradedje tistih Blaschek-ov, Derschat-ov, Kokoschinegg-ov, Mihelitsch-ev niso prebivali ob Tevtoburškem lescu. Koliko krika nad Slovenci, ako pravijo: „svoji k svojim“, sedaj pa „nemški“ Gradec iz službe razpušča slovenske težake. — Pri nas bi nekteri Nemci najraje videli, da bi bila Ljubljana zapuščena in bi tujci ne zahajali sèm, a „Gradčani“ pa s tem vabijo tujce, da rojake iz služeb odstavljajo.

Med raznimi načrti, ki se bodo v teku letošnje dôbe državnemu zboru predložili, izvestno ***socijalna postava*** ne bo med poslednjimi gledé svoje pomenljivosti. Socijalna postava segla bo vsakemu do živega, kdor je v zasobni službi in se na stare dni nima ničesar nadejati, ako bi ga močí zapustile. V socijalni postavi zagledala bo beli dan lepša bodočnost delavčeva, kajti določila mu bo primerno preskrbnino za vse tiste slučaje, kedar bi ga močí zapustile in bi si ne mogel vsakdanjega kruha prislužiti. Koliko bo to vredno, najbolje tisti spoznajo, ki so v tak položaj tù pa tam že prišli. Delavec bolan ne vleče nobene plače, kakor jo dobivajo službujoči po cesarskih in deželskih službah. Socijalna postava mu bo tudi to preskrbela. Delavec omagan ne dobí nikake vpokojnine, kakor jo dobí doslužen cesarski človek. Delavca v takem položaji njegov gospodar navadno pod kap postavi, ne da bi ga vprašal, kaj boš jedel, ali s čim si boš nagote pokrival. Kedar bo socijalna postava sklenjena in potrjena, bo tudi te grozne osode konec, kteri je dosedaj vsak zasobnik brez premoženja zapadal. Od tedaj na dalje, kedar bo socijalna postava dobila najvišje potrjenje, ne bo gospodar svojega opešanega delavca nič več pod kap posajal, temveč ga bo lepo napotil k okrajni blagajnici, iz ktere bo opešanec ali sicer ponesrečenec svoj ljubi kruhek dobival. Ta postava bo toraj v resnici velika dobrota za trpeče človeštvo. Bog daj, da bi že le skoraj v veljavo prišla.

Politični položaj med ***Avstrijo*** in ***Rusijo*** je v resnici vedno bolj zmeden in skoraj že lahko rečemo — nevaren. Da je to resnica, spričuje nam ravnokar došli telegram iz Levova. Kakor znano, praznoval je v soboto ruski cesar svoj god. Pri tej priliki spominjal se ga je tudi naš cesar pri kosilu z napitnico: „Jaz pijem na zdravje ruskega cara!“ Druga leta se je ta napitnica glasila: „Jaz pijem na zdravje svojega prijatelja in zaveznika“; letos presvitli cesar tega ni rekel. To pomeni, da je politična struna med Avstrijo in Rusijo v resnici že tako napeta, da lahko vsak čas poči. Nekako v zvezi s tem vtegne biti tudi potovanje nadvojvode Karola Ludovika v Levov, kamor danes zvečer dojde na ogled obveznih priprav rudečega križa. Nečemo tajiti, da je morda to potovanje nepomenljivo, slučajno, vse je mogoče. Vendar pa je gledé drugih razmer verodostojnost veliko večja, da je šel tjekaj na ogled zarad vojne nevarnosti, kakor pa ne. Za to govori tudi potovanje vojnega ministra v Galicijo. Kakor včeranji tolegram pripoveduje, si bodeta s cesarjem Przemyslske trdnjave ogledala. Za kratek čas tega izvestno ne bodeta delala. Jako veliko vprašanje nastane, če res pride do boja med Avsirijo in Rusijo, na ktero stran se bo Bismark prestopil. Z Rusi so si v najnovejšem času Nemci zopet jako dobri, z nami so pa prijatelji in zavezniki. Navaden človek bi sodil, da bo zarad tega Nemčija skoraj gotovo nevtralna ostala, če se ne bo hotela odločno za Avstrijo potegniti. S tem bo tudi prej ko ne nekako v zvezi potovanje nemškega princa Viljema k ruskemu caru, kjer so ga prav presrčno sprejeli. Bismark je in ostane mešetar, za načela se on ne zmeni, on bode zmerom tam, kjer bode največ kazalo. — Pruska politika proti Avstriji je bila od nekdaj dvomljive vrednosti, ob času nevarnosti se ni potrdila. — Tako je bilo pod Marijo Terezijo, pod Jožefom II. in tudi ob začetku francoskih vojská; še le največa nevarnost je napravila odkritosrčno prijaznost med pruskim kraljem in avstrijskem cesarjem.

Vnanje države.

Kaj je novega na ***Bolgarskem,*** je še vedno vprašanje, na ktero skoraj povsod naletiš, če prav vže več ne tako pogostem, kakor poprej. Tem težje je pa dati na to povoljen odgovor. Najbolje bi jo pogodil, kdor bi rekel, da je ondi zmešnjava vsak dan večja in živ krst ne vé, kako se bo silno zmotana štrena razvila. Car se je sedanjemu vladarstvu za godovno čestitko zahvalil pôtom svojega konzula v Sofiji, ter je ob enem izrekel nado, da si bo Bolgarija kmalo preskrbela stalni mir in red, česar tolikanj potrebuje. Čem vestneje si bo za to prizadevala, tem rajše jo bo imel car, kteremu je njen blagor nad vse pri srci. Za to misli pa tudi Rusija sedanje vladarstvo podpirati, dokler bo ono skrbelo za mir in red. Bolgari bi vže sedaj radi zvedeli, koga da jim je carska modrost v Petrogradu odločila za kneza, ali Rusija pravi, da je za to radovednost še vedno čas. Ob svejem času bodo že zvedeli, koga da naj volijo. Kar se tiče združenja obeh pokrajin pravi Rus, je vže pripravljen pospeševati ga, tuda na drug način, kakor se je to dosedaj godilo, Posebno sile ne mara nobene odobravati. Sploh je pa od sedanje bolgarske vlade same odvisno, kako bo Rusija z Bolgari postopala. Dobro, če ji pojdejo na roko; strogo in neprijazno, če bi si večje samostalnosti želeli, kakor se to Rusom umestno zdi. Ali bo Rusija Bolgarijo zasedla ali ne, tudi še živa duša ne vé. Je namreč na vse strani toliko reči za in toliko proti, da v Petrogradu sedaj še sami ne vedó, kaj bo najbolje vkreniti. Na vsak način si jo bo pa tako uravnala, da ji bo Bolgarija nekaka zaslomba, kedar se bo jela proti Carigradu pomikati, ker že več ni tako daleč. Vže letos spomladi se je govorilo, da misli Rusija Turčiji pomagati pri uterjevanji Dardanel, da celó na svoje stroške jih je hotela utrditi, zakaj — je Rusija pač dobro vedela. Samo to je zahtevala, da naj utvrdbine kak rusk ženijsk častnik vodi, kar pa Turkom ni bilo po volji.

Angleška vlada je sklenila, pripravljena biti na vsak slučaj, ako se zgodí kaj nenavadnega; hoče zasesti kak veči otok blizo Darnedell in tam napraviti postajo za ladije, ako bi kaka druga velevlast zasedla turško ozemlje. Ali se bode to zgodilo s privoljenjem sultana ali znabiti še zoper njegovo voljo, to bode zaviselo od tega, kako se bodo stvari razvijale in kako vršili pogovori, ktere bode imel angleški poslanec Thornton, kedar pride v Carigrad. Po vladnih krogih se zatrjuje, da ni res, da bi sultan nagibal se na rusko stran. — Rus od ene,

---

Ves ta kraj je obraščen z gozdom, le nekaj vmes je obdelane zemlje. Po ti dolini teče zvijaje se reka Irkut, v njo se izliva na levo Tunka, na desno pa dereče Bistrice.

Na svetu ni menda bolj žalostnega pogleda, kakor je sibirska vas. Daleč narazen so raztresene posamezne koče, umazane, črne, komaj podobne človeškemu stanovanju. Ni ga zelenja, niti drevesa tam blizo. Viditi te koče, je človeku nekako tesno pri srcu, še bolj pa, ako pomisli, kaka žalost, kaka revščina se tam nahaja. Poletu še otožnost nekako preganja zelenje po bližnjih hribih; kaj pa po zimi, ki traja neprestano sedem mesecev, ko ni druzega videti nego led in sneg. Zima v Tunki je ostra, da imamo mi tukaj komaj pojem o tem, nastopi pa kar nevtegoma. Še je bila vročina v kotlu po dolini, kar pride nevtegoma meseca septembra zima in traja do maja. Termometer pade na 40° R.; 15 do 18° pod ničlo je še zmerno. Meseca maja pa zima ravno tako nevtegoma neha kakor se je začela, solnce tako močno pripeka, da se skoro vidi kako trava raste; malo dni in drevje se ozeleni, poletje je tukaj brez prave pomladi. Lahko si mislimo, da to ni nikakor dobro za zdravje. Sicer je pa tudi dolina v Tunki prištevati med bolj nevarne kraje v Sibiriji. Nekdaj je bila gotovo vsa pod vodo in je Bajkalsko jezero, ko je odstopilo, zapustilo mnogo manjših jezer in močvirno zemljo; grez in blato je tam tako globoko, da še po zimi ne zmrzne popolnoma vkljub sibirski zimi. Nezdrava megla pokriva vso dolino in ni ga vetra, da bi razgnal ta strupeni vzduh. Ni čudo toraj, ako so prebivalci bolehni in bledi, ker tam so doma mrzlice, legar, škorbut in bolezni vsake vrste.

V starih časih so tam stanovali Buriati, mongolsko pleme, na severu je segala njih zemlja notri do bregov Tunguske in Lene, tam se je začela dežela Tunguzov in Jakutov, ki so bili njim podložni; na jug je segala njih oblast do Sajunskih gorá; onstran teh gorá je velika mongolska puščava. Več let (1627—1661) so se Rusi bojevali s tem ljudstvom in še le leta 1661 so jim vzeli glavno mesto Irkutsk.

Neusmiljeni so bili ti boji tako, da se jih sramujejo tudi ruski zgodovinarji. Žena je bila, ki se je v okolici Tunke na gori in tam s poslednjimi junaki tega ljudstva obupno bojevala zoper neusmiljene zmagovalce. Še dandanes se je ljudstvo hvaležno spominja, in domačin, kedar gre mimo nje groba, položi nanj venec.

Vas Tunka ima sedaj kakih 500 duš, vendar se raztresene hiše razprostirajo skoro dve milji na dolgost in pol milje na širokost. Tù stanujejo Buriati in kozaška naselbina za mejno stražo. Imajo svoje hiše in vsako tretje leto so v službi, dve leti pa obdelujejo polje. Buriati stanujejo po šotorih, jurta imenovanih. Pokrivajo jih s „teitom“, trdnim suknom. Buriati so pagani, vendar verujejo na Boga, na neumrjočnost duše, na plačilo in kazen po smrti. Le tisti Buriati, ki so ruske vere, smejo združiti svoje šotore v vasi. Buriati v okolici Tunke so privrženci „Dalei-Lama“ Budovega višega duhovna v Tibetu; ako sprejmó „pravoslavno“ vero ruske države, storé to le zavoljo dobička in na videz. Vsak „spreobrnjen“ dobi tri rubeljne, no, to je že nekaj. Isto tako naravno je pa tudi, da tako spreobrnjeni družinski oče zopet vzgoji svoje otroke v Budaizmu (budovstvu), da tudi njih čaka darilo treh rubeljnov. Poleg podob svetnikov prav skrbno čuvajo spreobrnjenci podobe malikov, hodijo kakor popred v malikovalske tempeljne in se pustè po smrti pokopati pagansko. Raz-

Anglež od druge strani se toraj pripravljata zasesti turško ozemlje. To ne pomeni mirú! — Kakor „Morning Post“ piše, bode angleška vlada odgovorila na turško okrožnico tako, kakor to zahteva korist Evrope, ki si želí mirú, in kakor se to spodobi za Angleško. Angleška politika ne dela na to, da bi le začasno mir bil, kterega potrebujejo druge velevlasti za svoje namene, marveč napraviti se ima stalni mir, da se enkrat reši vsa Evropa bojazni in bremen, ki jo sedaj tlačijo.

Anarhisti so v ***Chicagu*** v severni Ameriki dobili, kar so do sedaj po celem svetu zastonj iskali. Dobili so svoje možé. Sporočali smo ob svojem času, letos spomlad, da so 4. maja v Chicagu med redarje bombe metali, ktere so 8 redarjev usmrtile. Državna oblast je na tisto kolovodje anarhistov prijela. Zaprla je namreč pred vsem drugim redakterje anarhistskih listov in pa njih razširjevalce. Osem jih je dobila v roke. Od teh jih je sedem obsodila na smrt, enega pa na 15 let v ječo. Porotniki so jih spoznali krive, da so s svojimi spisi ljudi k umoru hujskali in da so zarad tega sami smrt zaslužili. Obsojenci so se sicer pritožili, pa jim ne bo dosti, ali pa prav nič pomagalo. Obsodba ta odobrava se po celem svetu, le v anarhistskih krogih ne, kar je lahko umevno. Socijalisti se tudi še ne morejo prav sprijazniti z njo in pravijo, da je to najsuroveji čin, kar jih je vlada do sedaj napravila. „Vladajoča stranka“, tako pravijo socijalni listi, „se je s s to obsodbo bolj surovo pokazala, kakor pa kjerkoli v tiransko vladani Evropi.“ Anarhisti so se takoj po objavi razsodbe sošli, kjer so prisegli smrt in pogubo vsemu, kar ni z anarhisti v zvezi. Sami sebe so pa imenovali tisočglavnato hidro, kteri tem hitreje glave rastejo, čem bolj jih sodnija seka. Za to so se pa tudi zarotili, da ne bodo poprej mirovali, dokler ne bodo današnje vlade prekucnili. Vlada zopet je pa že napravila potrebne korake, da bo tudi te kričače v pest dobila in jim dala, kar jim gré. Anarhisti so strupeni gadje v človeški družbi, ktere je treba kar od kraja zatirati. Bolj če jih vlada neguje, slabeje je za državo in obstoječi javni red. Za to pa pametni delavci v Ameriki tudi nočejo nič slišati o anarhizmu, kar imajo tudi popolnoma prav. Amerika in Angleška ste razven Svice do sedaj anarhistom največ potuhe dajali. Prav je, da sedaj tudi začetek napravite z zatiranjam strupene prikazni.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

X. G. zbornični svétnik J. Baumgartner poroča o dopisu avstro-ogerskega eksportnega društva na Dunaji za podporo pri založiščih eksportnih vzorcev. Dopis slôve:

„Bistveno sredstvo za pospeševanje eksporta (izvažanja) so obširna založišča vzorcev. V tem oziru storijo zeló veliko z Avstrijo tekmujoče sosedne države, in kdor je videl, kako dvorane za vzorce posamičnih firm v Angleški in Francoski niso samo od zunaj krasne, marveč tudi z največjo stvarno vednostjo oskrbljene, in kako prekomorskemu, tja dospevšemu kupcu njegovo nalogo izredno olajšajo, kdor dalje vidi, kako zdaj v Nemčiji, na spodbujo od vlade, občine, gospodarstvenih združeb in društev, na vseh krajih nastajajo taka založišča eksportnih vzorcev, mora pač z odkritim obžalovanjem priznati, da smo v tem oziru izredno zaostali in da na Dunaj došli tuji kupec ne najde onih olajšav, kakor v inozemstvu.

Avstro-ogersko eksportno društvo meni toraj, da ne izpolni samo patrijotične dolžnosti, marveč da ugodi celó globoko čuteni potrebi, če se je lotilo ustanovitve založišča eksportnih vzorcev.

Od vseh strani, iz domačih krajev, kakor tudi inozemstva, celó iz najoddaljenejših delov sveta došla odobravanja izrekajo se skoro jednoglasno na radosten način o pričetem koraku in od mnogih strani se je obljubila brez poziva moralna in gmotna podpora, da, mi razpolagamo že z zakladom (fondom), kterega so prostovoljno zložili patrijotični možje, kteri pa se vé da še ne zadostuje, da se more izvesti pomenljivo delo na vreden način in mi si vsled tega vsojamo do slavne zbornice, kot znane pospešiteljice vseh občekoristnih podjetij, ponižno in nujno prošnjo staviti, naj nam izvoli z izpolnitvijo priloženega obrazca naznaniti oni znesek, s kterim meni dobrotno podpirati to podjetje.

Izkazi o darovanih zneskih se, se vé da, objavijo in namerava se, one podpornike, kteri so temu podjetju z višjim zneskom — od 500 gld. počenši — kot ustanovitelji pristopili, ovekovečiti na spominski plošči, ki se postavi v založišči eksportnih vzorcev.“

Avstrijsko-ogersko eksportno društvo je, odkar obstojí, skušalo vnanji svet z avstrijskimi pridelki seznaniti s tem, da je prirejalo izložbe ter tako napotilo domače firme, da so doposlale vzorce. Zdaj namerava vpeljati zistem splošnih založišč vzorcev; namen tem založiščem bi bil, da se tujcu kolikor možno prikladno in brzo nudi prilika, med več stotinami firm občevati, za kar bi drugače trebalo več tednov, da mesecev.

Društvo se nadeja, da bode že objava po naših konzulatih, da obstojí taka izložba, po vsem svetu provzročila, da bodo tuji kupovalci prihajali v Avstrijo ter da se bode tako sklenilo več direktnih kupčijskih zvez, ktere bodo donašale avstrijskemu trgovcu in tovarnarju isto korist, ktera je pripadala do zdaj inozemskemu posredovalcu.

Društvo namerava najprej v središči države ustanoviti eksportno založišče vzorcev, in če se zistem ta izkaže, namerava ga uvesti tudi na drugih važnejših tržiščih. Društvo razpošilja tudi poziv k vdeleževanju pri eksportnem založišči vzorcev, kteri se mora dobiti tudi v zbornični pisarni.

Kdor hoče pristopiti, oglasiti se ima pri avstro-ogerskem eksportnem društvu na Dunaji (Oesterr.-ungar. Export-Verein in Wien. III. Linke Bahngasse Nr. 3).

Odsek je trdno uverjen, da se bodo po eksportnem založišči vzorcev tudi kranjski prtdelki razširili ter se jim odprle nove trgovske zveze, zarad tega meni, naj bi zbornica to podjetje podpirala s premoženju primernim doneskom ter toraj predlaga:

Slavna zbornica naj se izvoli pri eksportnem založišči vzorcev, ktero ustanovi avstro-ogersko-eksportno društvo, vdeležiti z zneskom 50 gld.

G. zbornični predsednik omenja, da bi se tak sklep moral vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu predložiti v potrjenje.

G. podpredsednik Ivan Nep. Horak predlaga 20 gld.

Ko je gosp. poročevalec še jedenpot povdarjal važnost eksportnih založišč vzorcev za trgovino ter omenjal, da se pri tem podjetji vdeležijo tudi druge zbornice, sprejel se je odsekov predlog.

XI. G. zbornični svétnik M. Pakič poroča o računu zbornice ter v imenu odseka predlaga:

1. Računski sklepi o zborničnem računu in pokojninskem zakladu za l. 1885 se odobré in polagatelju računa se dá absolutorij.

2. Pravoredno opravljeni račun se ima v zmislu § 21. zakona z dné 29. julija 1868, drž. zak. št. 85, predložiti nj. ekscelenci gospodu trgovinskemu ministru pôtem c. kr. deželne vlade.

Predloga se jednoglasno sprejmeta.

(Konec prih.)

Domače novice.

(Mestnemu župniku) in duhovnemu sovetniku, prečast. gosp. Janezu Rozmanu pri sv. Jakobu tukaj, podelil je mestni zastop v včeranji seji na predlog mestnega župana g. Grassellija mestjanske pravice za obilne zasluge, ki si jih je blagi gospod v času svojega petindvajsetletnega bivanja v mestu pridobil. K petindvajsetletnici šel mu je v imenu občine častitat župan sam in je jubilarja pri tej priliki prosil, da naj ne preneha v svoji skrbi za reveže, kterih je v njegovi župniji posebno veliko.

(Mestnemu odborništvu odpovedal) se je c. kr. deželne sodnije sovetnik g. Ludovik Raunicher. Ta mestni odbornik je bil načelnika namestnik v pravnem in personalnem odseku. Škoda, da se je odpovedal. Na njegovo mesto izvoljen je g. dr. Iv. Tavčar.

(Izlet v Kranj) napravi tukajšnje pisateljsko društvo v nedeljo, 19. t. m., z opoludanskim vlakom. Društvo bode porabilo priliko in bo položilo venca na Preširnov in Jenkov grob, kjer bodo pevci zapeli Jenkovo „Molitev“. Po tem pijetetnem činu podalo se bode vse v čitalnico, kjer se ob ½6. uri zvečer začnè veselica, ktere čisti dohodek je namenjen društvu sv. Cirila in Metoda. Tako je prav. „Dulce cum utile.“

(Začetek šol) čuti se že na vse strani, če tudi bo po šolskih sobah še le v soboto zavriščalo, kakor v panju čebel. Dijaki prihajajo polagoma že v mesto, gospodinje prežé ob mitnicah in na kolodvoru na nje, kakor pajki na muhe. Pred šolami je že vse živo žgoleče mladine, ki ima ondi svoj literarni somenj. Tù vidiš na prodaj vsakojake knjige in druge učne pripomočke, čedne in pomazane, še celó „špeha“ se ne manjka. Marsikakega dijaka vidiš s celo skladnico bukev — glej, to je prekupec. O konci šolskega leta je za male krajcarje veliko starih knjig pokupil. Med počitnicami jih je nekoliko popravil in jih sedaj z dobičkom prodaja. Semkaj prihajajo očetje in matere z nadepolno mladino po rabljene knjige, ki se vendar-le nekaj ceneje dobé, kakor pa so v bukvarnah nove. Bogataš kupi svojemu sinu potrebne knjige pri knjigarji, revežev sin pa dostikrat še starih nima, razven tistih, ki so neogibno potrebne. Vse druge mu nadomestuje profesorjevo razlaganje, svinčnik in hitra roka. Tak dijak se polovico že v šoli nauči, kedar namreč razlaganje piše.

(Medú) ima letos kranjska dežela kakor svoje dni Palestina. Čebelarji trdijo, da ga že leta in leta čebelice niso toliko nabrale kakor letos. Zato je pa tudi tako po ceni. Na smajni dan se je médu v satovji tukaj cena določila z 20 gold. za meterski ali novi stot.

(Pred porotno sodnijo) sta bila obsojena: v ponedeljek Peter Šavs iz Podbrezja, zarad noža, s kterim je Strupija v roko šavsnil, na pet let v hudo ječo. Včeraj so pa Antonu Bogataju iz Idrije petnajst mesecev prisodili, ker je prijatelju Svetcu oko izbil.

(V Loškem uršulinskem samostanu) je bila 14. t. m. v navzočnosti mil. knezoškofa za prednico zopet izvoljena M. Benedikta Renaldy. Ob enem so samostansko obleko sprejele: Marija Fortuna iz Trate pri Poljanah (s. Stanislaja); Marija Bohinec iz Železnikov (s. Frančiška Borgija); Frančiška Kalan iz Bukovce (s. Joana Berhmans); Marija Kalan iz Stare Loke (s. Julijana Falconieri), in Marija Mohar, Jakobčeva iz Stare Loke (s. Vincencija de Paulo). Prve štiri so učiteljice.

(Razpis natečaja). Da se dobi 900 kubičnih metrov ostro štirivoglatih obtesanih hrastovih hlodov za gradnjo ladij za c. k. pomorski arzenal v Pulji za leto 1887, vrši se dné 30. septembra t. l. ob štiri uri popoludne pri c. k. pomorskega arsenala poveljništvu v Pulji obravnava o pismenih ponudbah. Razpisi in pogoji mogó se dobititi tudi pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

(Pošiljatve blaga iz naše države v Švico.) Po švicarskih propisih mora blago ob uvozu in prevozu biti deklarirano s posebnimi poimenovanji švicarskega carinskega tarifa. C. kr. konzulat v Genfu pa poroča, da se imenito pri pošiljatvah blaga po pošti iz naše države ne ravná zadostno po teh propisih. To pa provzroča prejemnikom blaga iz Avstro-Ogerske, osobito po pošti poslanega, znatno večje carinske izdatke. Poštne pošiljatve se v Švici, da se pregleda carinsko-uradno njih vsebina, le tedaj odpirajo, če se kaže, da so napačno deklarirane in bi imela vsled tega škodo trpeti državna blagajnica. — Če pa ni take sumnje, a po pošti doposlano blago ni natanko švicarskemu tarifu primerno deklarirano, uporabljajo se strogo naslednji propisi carinskega zakona z leta 1851. — (Člen 14.) Blago ali poštna pošiljatev, kterih vrsta ni natanko zaznamenovana, plačajo najvišjo carino. — (Člen 15.) Blago, ktero je dvojljivo deklarirano, plača najvišjo carino njegove vrste. — (Člen 16.) Če je blago raznih vrst, za ktero veljajo različni carinski nastavki, skupaj zloženo in če v deklaraciji ni zadostno zaznameno-

---

kolniški misijonarji vedó vse to, a skrbijo le za spreobrnjenje paganov. Vsako leto pride razkolniški škof iz Irkuča in krščuje. Kaj pa se zahteva od krščencev? Nektere molitve in pokrižati se. Kaj več tudi „pravoslavni“ ne znajo. Kakor pravi sedanji razkolniški škof iz Irkuča, ne učinjajo Buriati nič druzega nego hudobije. Dokler so bili pagani, niso bili tako hudobni. Od Rusov so se pa naučili lagati, krasti tako, kakor poprej niso znali. Prvi razkolniški škof v Irkuču († 1731) je bil Kulčiski iz Ukranje, sv. sinoda v Petrogradu ga je med svetnike uvrstila in njegov praznik obhajajo razkolniki 26. novembra. Vendar niso, kar radi opomnimo, vsi „pravoslavni“ škofje v takem slepem sovraštvu do zapadne cerkve. Porfonii, škof v Irkuču, je imel toliko poguma, da je napravil žalno pobožnost za ubogega Poljaka, ki je bil zarad malenkosti vstreljen, to krivico je tudi javno obžaloval. On je postal žrtva krščanske ljubezni. Bil je namreč vjet in je umrl „nenadoma“, tako so se glasila uradna poročila l. 1874. Med njegovo zapuščino so našli tudi cerkveni slovar od Wetzerja in Welteja.

(Dalje prih.)

vana količina posamičnega blaga, mora se plačati od vse pošiljatve ona najvišja carina, ktera je nastavljena na jedno vrsto notri obseženega blaga. Konečno naj se še omeni, da se švicarska oblastva ne ozirajo na reklamacije, ktere večkrat dohajajo zarad uporabe teh propisov. Vis. c. kr. trgovinsko ministerstvo je s tem poročilom trgovinski in obrtni zbornici tudi naznanilo, da se je švicarsko občinstvo od zveznega carinskega upraviteljstva pozvalo, naj onim inozemskim osebam, od kterih dobiva blago po pošti, da se izogne tem neprilikam, naznani švicarsko carinsko poimenovanje dotičnega blaga, da se uporabi pri deklaraciji carine.

Razne reči.

— Konferenca obrtnih nadzornikov. Prihodni mesec se bodo zbrali pri trgovinskem ministerstvu vsi obrtni nadzorniki. Poročal bode dr. Migerka, dvorni svetnik in središčni obrtni nadzornik o tem, kar se je dosihmal opazovalo in preskušalo; stavil bode tudi nasvete zastran postavodaje in uprave na tem polji. Nasveti se bodo stavili v tem smislu, da se v važnih rečeh spremeni obrtni red. Privzele se bodo tudi točke, da naj se pomnožé obrtne sodnije in da naj razsojajo tudi o obrtih, v ktere sedaj ne segajo; lastniki obrtnij imajo naznaniti nesreče obrtnim sodnijam in obrtnim nadzornikom, obrtne blagajnice se imajo obvezati, da bodo občasno poročevale o zdravstvenem stanji; o boleznih, da se sestavi statistika o boleznih med delavci. Privzeti se imajo tudi v nadzor obrtnijskih nadzornikov kmetije, ki delajo s stroji, izdelati se imajo posebna pravila, kako ravnati pri obrtih, pri kterih so posebne nevarnosti za življenje in zdravje delavcev; kako se imajo napraviti stanovanja delavcem; obrtnijski lastniki naj naznanijo delavcem, kaj velevajo postave zarad dela nad uro, obrtnijske šole naj se pomnožijo i. t. d. Tudi se govori, da se bode nadzorstvo raztezalo v kroge, kamor dosihmal niso dohajali nadzorniki.

— Hribolazcem nekaj! V tisti strašni noči, ko so se godile nesreče na „Matterhornu“ so bile tri ekspedicije v smrtni nevarnosti. Ena je hotla priti na „Finster-Aarhorn“, a sneg jih je zapadel in morali so ostati pod milim nebom. Druga je šla od „Schreckhorna“ doli in prestali so strašno noč. Tretja je šla iz gore „Jungfrau“, in pod „menihovem sedlom“ je prišla v snežni vrtinec. Kaj narede? Zakopali so se v sneg, zeblo jih sicer ni, a sneg okoli njih se je tajal in obleko premočil. — Vendar so prišli vsi drug dan srečno v dolino.

— Modri sluga: „Gospoda ni doma“. — Tujec: „Ne? mi je jako žal; kdaj pa domov pridejo?“ — Sluga: „Kedar ukažejo reči, da jih ni doma, je to težko uganiti.

— Nilahko mogoče. Mojster zakliče svojim pomagačem, ki ravno streho krijejo: „Koliko vas je na strehi“? — „Pet nas je“. — „Polovica naj jih takoj doli pride“!

— Dobro sredstvo. V nekem amerikanskem mestu so bili pri treh društvih blagajniki, ktere je vse imelo za uzore pravičnih uradnikov. Nek dovtipneš pa je trdil, da bo dokazal, da so bili vsi trije goljufi in tatovi in res je mu je to posrečilo. Vsem trem je poslal brez podpisa list z naslednjim stavkom: „Bežite! vse se je zvedlo!“ — Drugi dan ni bilo nobenega blagajnika več v urad.

— Ponos. Žena novoizvoljenega župana pride prepozno v vaško cerkev k maši ravno ko so vsi verni pri zadnjem evangeliji vstali. Županja misleča, da njej v čast vstajajo, jih tihoma pogovarja: „Le sedite, le sedite; zarad mene ni treba vstajati, saj še nisem pozabila, da sem bila včasih tudi kmetica“.

— Priden učenec. Gospod učitelj, kako ste z mojim sinom v šoli zadovoljni? Prav zadovoljen sem; priden je bolj, nego vsi drugi; če ga še toliko pretepavam in nabijam, vedno molči in ne upije, kakor drugi.

— Trdo podzglavje. Kmetič je bil na planini kosil. Truden se vleže in si podtakne pisker pod glavo. Hlapec to videč, pravi: „Oče, malo trdo bote ležali.“ „One, se odreže kmetič, saj sem mrve notri natlačil.„

— Pomanjkanje časa. Sodnik zatožencu, kteri je v pretepu svojega soseda z nožem zabodel: „Tako, toraj z nožem si ga. Zakaj si ga z nožem?“ Zatoženec: „S kom sem ga pa hotel? Po sekiro domú iti nisem imel časa.“

Telegrami.

Trst, 14. sept. V poslednjih 24. urah zbolelo je 13 oseb za kolero, umrla pa ena.

Budapešt, 14. sept. Danes je bilo objavljenih 8 slučajev kolere (nostras.) Nekega delavca je v pol ure umorila.

Sofija, 15. sept. „Havas“ piše: Razgovor med ruskim konzulom in vladarstvom je še brez vspeha. Vladarstvo pravi, da ne bo rusom sovražne politike vganjalo, toda ozirati se mu je na javno mnenje. Rusija pa pravi, da vladarstva ne bo poprej pripoznala, dokler taisto ne izpolni določenih pogojev. Dalje Rusija zahteva, da regentstvo dovoli ruskim častnikom vstop v bolgarsko armado in pa da se odpravi agitacija za povrnitev kneza. Rusija hoče v sporazumljenji z velesilami za združenje delati in Bolgarijo še le tedaj zasesti, če bi se nemir naredil v deželi. Konečno zahteva, da se ji bo izvolitev kneza dala v presojo, na ktero se gledé časa ne more nikakor vezati, ker se mora sporazumeti z velesilami. Sobranje bo danes določilo, ali bodo vzeli depeše na cara v pretres ali ne.

Tujci.

13. septembra.

Pri *Maliču:* Jožef Gaischeg, zasebnik, iz Gradca. — J. Schiffrer, zasebnik, iz Ptuja. — M. Defranceschi, zasebnik, iz Reke. — Viktor Hornischek, okrajni sodnik, s hčerjo, iz Červignane.

Pri *Slonu:* Dr. Friderik Linke, uradnik, z Dunaja. — Leopold Müller, zasebnik, z družino, z Dunaja. — M. Krauss, potovalec, iz Kapošvara. — Teodor Gunkel, posestnik kopališča, iz Laškega trga. — Schaffer, uradnik, z družino, iz Beljaka. — Ernst Buzzi, najemnik, iz Fužin. — And. Kocjančič, posestnik, iz Podgore. — Ferd. Weis, zasebnik, s soprogo, iz Trienta.

Pri *Tavčarji:* Gustav Jeglič, potovalec, z Dunaja. — Marija Hodnik, posestnica, s sinom, iz Ilirske Bistrice. — Dr. Alojz Karman, zasebnik, iz Trienta. — Anton Škerbine, poročnik, iz Reke. — Janez Zoffmann, trgovec, iz Veršeca.

Pri *Bavarskem dvoru:* Karol Kramberger, potovalec, iz Bolcana. — Viljem Stoll, trgovec, iz Wangena. — M. Stranach, strojarjeva soproga, s sinom, iz Vipave. — Janez Slapar, župnik, iz Laniščč. — Klara Aust, zasebnica, iz Sežane.

Pri *Južnem kolodvoru:* Franc Jušni, zasebnik, s soprogo, iz Kamnika. — Peregrin Smertek, zasebnik, iz Kamnika. — Manimessen in Jakovič, zasebnika, iz Milana. — A. Seppiet, trgovec, iz Gorice. — Al. Neugebauer, zasebnik, iz Postojne.

Pri *Virantu:* Franc Russ, krčmar, iz Hönigsteina. — Ludovik in Teodor Sallocher, posestnika, iz Velikih Lašč. — Lorenc Gerjel, župnik, iz Velikih Lašč. — Jožef Ferjančič, posestnik, iz Goče. — J. Penca, posestnik, iz Mokronoga. — Jelenc in Lah, posestnika, iz Tržiča.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
14.	7. u. zjut.	743·14	+13·4	brez v.	megla	0·00
	2. u. pop.	742·97	+24·4	sl. vzh.	jasno	
	9. u. zveč.	741·64	+15·0	sl. vzh.	jasno	

Zjutraj megla, potem lep dan. Srednja temperatura 17·6° C., za 3·7° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl.	60	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „	25	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118 „	45	„
Papirna renta, davka prosta	101 „	90	„
Akcije avstr.-ogerske banke	862 „	—	„
Kreditne akcije	278 „	—	„
London	126 „	—	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	97½	„
Ces. cekini	5 „	96	„
Nemške marke	61 „	72½	„

M. Gerber,

c. kr. zaloga šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, zaloga in kupčija s papirjem

v Ljubljani

poleg zvezdnega drevoreda št. 4 (nova)

priporoča

normalne šolske knjige za 1886/87 l.,

kakor tudi vse v šolsko stroko spadajoče stvari, in sicer: **Greiner-jeve, Pokorny-jeve, Grubbauer-jeve** in **Musil-ove pisne zvezke** in **vsakoršne risalne zvezke, peresa, držaje.** Razne **tinte: črno, rudečo, modro zeleno zlato. Svinčnike,** Hardtmut-ove, Faber-jeve in Austria-Pencils. **Elastične tablice, ploščice v lesenih okvirjih, črtala, gumije,** razne **peresnice, barvice** in **čopiče, zavitke, vpisne knjige načrtane in nenačrtane,** razne velikosti in debelosti. **Patentovane deske za risanje,** s primernimi **linijali, deske za risanje, risarska ravnila (linjali)** in vsakovrstno **risarsko orodje,** kakor tudi **kotomeri** različne velikosti. **Bloki za risanje** v navadni velikosti in trdnosti. **Papir za risanje, risarsko oglje, kreda, prilepni žebljički, tuši, brisala, tehniške barve, papir** in **platno za pavziranje, slikarske palete, prenašalci** (oglomeri), **šolske torbice za knjige, žepni tintniki, papir za note itd.** (2)

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo

proti

boleznim na plučih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krhlju [Kehlkopf]).

Iznenadljivi so vspehi! (35)

Knjižica o tem razpošilja se zastonj.

Zavitek čaja veljá 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

V čast presv. Trojici.

Sveta maša, zložil in založil ter posvetil blgrd. gosp. Antonu Foersterju skladatelj Ignacij Hladnik.

Na prodaj v **„Katoliški Bukvarni“** v Ljubljani po 60 kr. (4)

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V **Novomesto** vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V **Lukovco** preko Domžal vsak dan ob 6 zjutraj.

V **Kočevje** preko Velikih Lašč vsak dan ob ½7 zjutraj.

V **Kamnik** vsak dan ob ½5 popoludne poleti, ob 3 pozimi.

V **Polhov Gradec** in na **Dobrovo** vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob ½5 popoludne poleti, ob 2 pozimi.

Na **Ig** ob ½5 popoludne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz **Novega mesta** vsak dan ob 2 popoludne.

Iz **Lukovce** vsak dan ob 5. uri 25 min. popoludne.

Iz **Kočevja** vsak dan ob 6. uri 20 min. popoludne.

Iz **Iga** vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.

Iz **Kamnika** vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoludne.

Iz **Polh. Gradca** in **Dobrove** vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoludne.

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Osobni vlaki

Postaje	št. 918 po noči	št. 1714 zjutraj	št. 1716 dopoldne	št. 1712 zvečer
Ljubljana j. k.		6·40	11·40	6·25
Ljubljana R. k.		6·44	11·45	6·29
Vižmarje		6·53	11·55	6·38
Medvode		7· 4	12· 7	6·49
Loka		7·17	12·21	7· 2
Kranj		7·31	12·38	7·16
Podnart		7·48	12·56	7·33
Radovljica		8· 5	1·14	7·50
Lesce		8·12	1·24	7·58
Javornik		8·29	1·46	8·15
Jesenice		8·39	1·57	8·23
Dovje		8·56	2·18	8·40
Kranjska gora		9·21	2·48	9·04
Rateče-Bela Peč		9·37	3· 3	9·18
Trbiž		9·55	3·20	9·33
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	3·58	11·07	3·41	9·48
Thörl-Maglern	4·11	·	3·55	·
Podklošter	4·25	11·27	4·11	·
Fürnitz	4·40	·	4·27	·
Toplice Beljak (ostaj.)	4·48	·	4·35	·
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4·54	·	4·46	·
Beljak j. k.	4·58	11·50	4·50	10·26
	zjutraj	dopoldne	popoldne	zvečer

Iz Beljaka v Ljubljano.

Osobni vlaki

Postaje	št. 901 zjutraj	št. 903 popoldne	št. 957 popoldne	št. 917 zvečer
Beljak j. k.	6·40	4·42	5· 8	10·50
Beljak drž. ž. (ostaj.)	·	·	5·14	11·—
Toplice Beljak (ostaj.)	·	·	5·20	11·07
Fürnitz	·	·	5·30	11·17
Podklošter	·	5· 7	5.50	11·41
Thörl-Maglern	·	·	6· 3	11·58
Trbiž	7·19	5·26	6·16	12·14
	št. 1711	št. 1713		št. 1717
Trbiž	7·28	6·20		12·32
Rateče-Weissenfels	7·44	6·36		12·55
Kranjska gora	7·57	6·49		1·13
Dovje	8·22	7·14		1·46
Jesenice	8·41	7·34		2·17
Javornik	8·47	7·40		2·24
Lesce	9· 6	8·04		2·51
Radovljica	9·12	8·11		2·58
Podnart	9·29	8·35		3·23
Kranj	9·45	8·55		3·45
Loka	9·59	9·13		4· 5
Medvode	10·12	9·28		4·21
Vižmarje	10·23	9·41		4·34
Ljubljana R. k.	10·31	9·50		4·44
Ljubljana j. k.	10·35	9.55		4·50
	dopoldne	zvečer		zjutraj

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.